gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma : 3. Werkend Winterswijk
werkdoel : 1634: Duurzame energie

onderwerp : Akkoord van Groenlo 3.0

advies :
1. In te stemmen met het herijkte regionale Akkoord van Groenlo 3.0.
2. Het herijkte Akkoord van Groenlo ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.
3. Een vervolg te geven aan het herijkte Akkoord van Groenlo door een regionale uitvoeringsagenda uit te werken.
4. Nadat de raden in de regio hebben ingestemd met het Akkoord van Groenlo 3.0 hierover te communiceren en de steunbetuigingen van o.a. organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen in de Achterhoek te verwerven.

besluit : - zie pagina 2

behandeld door: O. Markestein **team:** Omgeving **collegiaal overleg gepleegd met:** A. Klein Nibbelink, J. Westerdiep **van team:** Opgaveregisseurs, Omgeving **manager:** L. Roeterink	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar ☒ openbaar (met uitgestelde publicatie) ☐ openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** ☐ nee ☒ ja, vanwege: regionale afspraak dat we streven naar besluitvorming in december door colleges.
financiële consequenties: ☒ Nee ☐ Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: ☐ Ja, anders: ___	**portefeuillehouder:** G.E. Visser
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? ☒ Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie ☒ ja, ter besluitvorming (via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: n.v.t.	**communicatie via:** ☐ persbericht ☒ anders, nl. ___ ☐ n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: n.v.t.	

bijlagen:
1. Voorwoord Akkoord van Groenlo 3.0
2. Akkoord van Groenlo 3.0
3. Akkoord van Groenlo 3.0 (steunbetuiging)
4. Achtergrond en historie van het Akkoord van Groenlo
5. Raadsvoorstel
6. Conceptraadsbesluit

gemeente Winterswijk

besluit

onderwerp: Akkoord van Groenlo 3.0

behandeld door: O. Markestein

datum besluit door college B&W: 20 december 2022

besluit:

1. Ingestemd met het herijkte regionale Akkoord van Groenlo 3.0.
2. Het herijkte Akkoord van Groenlo ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.
3. Een vervolg geven aan het herijkte Akkoord van Groenlo door een regionale uitvoeringsagenda uit te werken.
4. Nadat de raden in de regio hebben ingestemd met het Akkoord van Groenlo 3.0 hierover communiceren en de steunbetuigingen van o.a. organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen in de Achterhoek verwerven.

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

paraaf secretaris:	

gemeente Winterswijk

B&W-nota

inleiding:
De Achterhoek heeft in 2009 en 2013 een Akkoord van Groenlo (AvG) vastgesteld. De belangrijkste ambitie in dit akkoord was het streven naar een energieneutrale Achterhoek in 2030. Een energieneutrale Achterhoek wil zeggen dat alle energie die we verbruiken in de Achterhoek duurzame, hernieuwbare, energie is. In 2016 hebben we de definitie voor een energieneutrale Achterhoek beperkt tot de energie die wordt verbruikt in de gebouwde omgeving (woningen en bedrijven). De term 'energieneutraal' is ook gekwantificeerd in 2016, in de "Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek" (in het vervolg UA2016 genoemd). Hierin is een Achterhoekse strategie uitgewerkt om in te zetten op energiebesparing en het zelf opwekken van duurzame energie. Voor elke gemeente is de ambitie ook vertaald in meetbare doelen. Per gemeente zijn doelen gesteld ten opzichte van het referentiejaar 2013 wat betreft:

- hoeveelheid lokaal op te wekken duurzame elektriciteit in kWh;
- hoeveelheid te vervangen m^3 aardgas voor duurzame warmtebronnen;
- percentage te besparen elektriciteit;
- percentage te besparen aardgas in m^3.

De Uitvoeringsagenda is twee keer gemonitord in 2018 en 2020.

In 2021 is geconstateerd dat het tijd is om onze ambitie en doelstelling van het Akkoord van Groenlo tegen het licht te houden, een herijking van het Akkoord van Groenlo is op zijn plaats. Er is namelijk veel gebeurd in de energietransitie sinds 2016, er zijn nieuwe inzichten, en de samenhang tussen de verschillende opgaven en trajecten is niet altijd duidelijk. Belangrijke zaken hierin zijn o.a.;

- het nationale klimaatakkoord (uit 2019) waarin duidelijk de taken van de gemeente worden omschreven (die vallen in de thema's elektriciteit en gebouwde omgeving);
- er heeft een landelijke standaardisering plaatsgevonden over de manier waarop we de energietransitie uitdrukken en meten (in cijfers). Dit ETM (energie transitie model) houdt ook rekening met omzet- en transportverliezen van energie en de economisch rendabele benutting van (natte) biomassa;
- de RES 1.0 Achterhoek (regionale energiestrategie) vastgesteld in 2021 waarin is vastgelegd om 1,35 TWh duurzame elektriciteit op te wekken in de Achterhoek. De Achterhoekse RES-bijdrage komt overeen met de ambitie die in de UA2016 gezamenlijk is geformuleerd;
- de RES 1.0, ETM én de monitoring van de UA2016 in 2020 hebben nieuwe inzichten opgeleverd over de opgave voor een energieneutrale Achterhoek. Zo zal er In 2030 in de gebouwde omgeving van de Achterhoek nog (fossiel) aardgas worden verbruikt, daarmee is de Achterhoek volgens de definitie niet energieneutraal. ETM wijst uit dat voor het behalen van energieneutraliteit de opgave voor opwek groter is dan 1,35 TWh aan grootschalig-zon op land, grootschalig zon op dak en grootschalig wind. De evaluatie geeft aan dat de energiebesparing achterblijft bij de opgave, vastgesteld in de UA2016;
- elke gemeente heeft een Transitievisie Warmte (2021) opgesteld waarin staat hoe de gemeente aardgasvrij kan worden in 2050. De warmtetransitie in de Achterhoek betekent dat het elektriciteitsverbruik, als alternatief voor verwarming met aardgas, flink zal toenemen, en daarom ook de opgave voor duurzame opwek van deze elektriciteit.

In 2021 hebben de gemeenten met behulp van RoyalHaskoningDHV een voorstel voor de herijking van het Akkoord van Groenlo opgesteld. Er is veel tijd gestoken in het evalueren van het proces van de afgelopen jaren, het benoemen van de successen en het wegen van de samenwerking in de regio. Dit heeft geresulteerd in een intern "reisverslag" van 2016 tot nu (bijlage 1 + 4). Hierin is er veel aandacht voor onze waarden, onze manier van samenwerken en de gevoelde urgentie. De achtergrond en historie is beschreven, er is gerekend en er is nagedacht over de contouren van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma. Dit proces heeft geresulteerd in een nieuw akkoord: het Akkoord van Groenlo 3.0 (bijlage 2). De basis van het akkoord is hetzelfde gebleven, namelijk regionaal samenwerken aan een energieneutrale Achterhoek. Het

akkoord wordt in 2023 uitgewerkt in een vernieuwde regionale uitvoeringsagenda. Ook is er een versie van het akkoord gemaakt voor organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen e.d. in de Achterhoek (bijlage 3). Aan hen wordt gevraagd om een steun te betuigen aan het akkoord, maar ook om zelf in actie te komen.

---

advies:

1. In te stemmen met het herijkte regionale Akkoord van Groenlo 3.0.
2. Het herijkte Akkoord van Groenlo ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.
3. Een vervolg te geven aan het herijkte Akkoord van Groenlo door een regionale uitvoeringsagenda uit te werken.
4. Nadat de raden in de regio hebben ingestemd met het Akkoord van Groenlo 3.0 hierover te communiceren en de steunbetuigingen van o.a. organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen in de Achterhoek te verwerven.

---

argumenten/onderbouwing:

Ad 1.
Het akkoord uit 2013 is aangepast aan de huidige situatie
Het eerste Akkoord van Groenlo is al in 2009 gemaakt, dit was ver voor het nationale klimaatakkoord uit 2019. We waren een voorloper, en daar mogen we trots op zijn. We zijn echter ook ingehaald door nieuwe inzichten. Deze nieuwe inzichten zijn verwerkt in het nieuw Akkoord van Groenlo 3.0. Het nieuwe akkoord geeft aan dat de ambitie voor een energieneutrale Achterhoek nog steeds belangrijk is, dit wordt via het akkoord benadrukt. Ook is het een herbevestiging van de Achterhoekse samenwerking; samen d'ran. Het akkoord is ook aangepast aan de huidige situatie. Nieuw beleid en cijfermatige inzichten zijn verwerkt in het akkoord. In lijn met het klimaatakkoord is gekozen om uiterlijk 2050 energieneutraal te zijn. Belangrijk is hierbij ook dat gebleken is dat de opgave om energieneutraal te zijn veel groter is dan is ingeschat in 2016. Voor 2030 hanteren we de opgave voor opwek van duurzame energie uit de RES. Deze opgave komt overeen met de opgave voor opwek voor een energieneutrale Achterhoek uit de uitvoeringsagenda in 2016.

Het akkoord is een gemeenschappelijke tekst waar elke gemeente in de Achterhoek zich in kan vinden
De Achterhoek werkt veel samen maar er zijn ook verschillen tussen de gemeenten. Elke gemeente legt zijn eigen accenten en heeft haar eigen specifieke lokale situatie. Er is afgesproken dat elke gemeente zijn bijdrage levert, we spreken een minimum af. Individuele hogere ambitie is wenselijk. Dit minimum wordt nader uitgewerkt in een nieuwe uitvoeringsagenda. In de huidige tekst kan elke gemeente zich vinden.

Het akkoord verandert bestaand lokaal beleid niet maar verstevigt regionale samenwerking wel
Bestaand beleid is geïntegreerd in het nieuwe Akkoord van Groenlo 3.0, het akkoord voegt daarmee niets toe aan bestaand (lokaal) beleid. Het akkoord geeft vooral een nieuwe impuls aan de Achterhoekse samenwerking; tussen de gemeenten maar zeker ook aan de samenwerking met organisaties, instellingen en ondernemingen in de Achterhoek.

Ambitie van het akkoord is in lijn met de RES 1.0 en de Transitievisie Warmte
In 2009 is de ambitie uitgesproken om energieneutraal te zijn in 2030. Deze ambitie is nu bijgesteld tot *uiterlijk* 2050 (hoe eerder hoe beter). In 2009 was de omvang van de opgave nog niet goed in beeld. Deze opgave is groter dan destijds gedacht. Er is sprake van voortschrijdend inzicht. Daarnaast is het standpunt van de gemeenteraad bij het tempo voor vervangen van het aardgas bij de gebouwde omgeving van belang. In de Transitievisie Warmte, vastgesteld in 2021, wordt aangegeven hoe de gemeente aardgasvrij gaat worden in 2050. Voor de periode tot 2030 is vorig jaar nadrukkelijk gekozen om nog geen wijken van het aardgas af te halen, maar in te zetten op het aardgasvrij-klaar maken van woningen. Dit besluit heeft het logische gevolg dat de ambitie van het akkoord van Groenlo voor een energieneutrale Achterhoek ook opschuift naar een datum later dan 2030. We sluiten hierdoor ook beter aan bij het nationaal klimaatakkoord. De opgave voor de opwekking van lokale duurzame energie die in 2016 is vastgesteld is overigens wel gehandhaafd en

vastgelegd in de RES 1.0. Ook de gemeentelijke doelstelling voor een duurzame gemeentelijke organisatie in 2030 blijft ongewijzigd.

Ad 2.
Het is van belang dat de gemeenteraden het akkoord onderstrepen
De intentie van het oude akkoord van Groenlo is niet veranderd, maar dat neemt niet weg dat de tekst aan een update toe was. Instemming van de gemeenteraad met deze nieuwe versie van het akkoord is logisch. De gemeenteraad onderstreept hiermee de ambitie om hard te blijven te werken aan een energieneutrale Achterhoek. Bestaand beleid zoals de RES Achterhoek en de TVW van alle gemeenten zijn integraal onderdeel van het akkoord. Het akkoord ondersteunt nadrukkelijker de huidige en toekomstige uitvoering. De uitwerking van de uitvoering van het akkoord ligt bij het college.

Ad 3
In de Uitvoeringsagenda wordt het akkoord concreet gemaakt
Regionaal wordt al lang en succesvol samengewerkt. Dit verandert niet. Wel is het tijd om de thema's waar we gezamenlijk mee op willen trekken op een rijtje te zetten. Er is al veel voorwerk gedaan om te komen tot een uitvoeringsagenda. De komende maanden wordt dit voorwerk uitgewerkt. Cijfermatig wordt het doel opnieuw bepaald en worden de thema's definitief gemaakt. De nieuwe uitvoeringsagenda is een document waar de afzonderlijke gemeenten zich op kunnen baseren voor een gemeentelijk uitvoeringsprogramma. Er is ruimte voor variatie, voor specifieke lokale accenten. Het programma zal deels bestaan uit bekende thema's en zal deels nieuwe, actuele thema's bevatten. Thema's uit de RES en de TVW zullen ook opgenomen worden.

Ad 4
Voor een energieneutrale Achterhoek hebben we alle partijen nodig
Gemeenten hebben een bepaalde invloed om de energietransitie te versnellen, maar we kunnen dit niet alleen. De overige O's zijn nodig om de transitie tot een succes te maken. Daarom worden de andere O's actief gevraagd het akkoord te ondersteunen en zelf ook aan de slag te gaan.

Communicatie over het nieuwe akkoord is essentieel
Het akkoord geeft aan dat we *samen* aan een energieneutrale Achterhoek blijven werken. De reden hiervoor is onveranderd groot. De gevolgen van de klimaatverandering wordt steeds voelbaarder voor onze inwoners. Ook zijn de economische effecten van de energiecrisis dit jaar voelbaar voor iedereen. Door een goede communicatie wordt de gezamenlijke inspanning van de gemeenten onderstreept.

---

betrokkenenparagraaf:
n.v.t.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
De Energietafel is geïnformeerd over dit regionale traject. Er is aan de Energietafel uitgelegd hoe dit regionale akkoord tot stand is gekomen en wat het akkoord wel en niet inhoudt. Vervolgens is het verzoek uitgesproken om de Energietafel te betrekken bij de lokale invulling van het regionale communicatieplan, bijvoorbeeld wat betreft het oproepen van organisaties en bedrijven om het akkoord te steunen en eigen ambities te formuleren. De Energietafel heeft aangegeven zich hiervoor te willen inzetten. Daarnaast gaan we de Energietafel inhoudelijk betrekken bij het tot stand komen van de gemeentelijke uitvoeringsagenda duurzaamheid in 2023, waar de ambities, doelstellingen en projecten voor Winterswijk verder ingevuld zullen worden.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):
n.v.t.

financiële paragraaf incl. financiële risico's:
Het besluit heeft geen directe financiële consequenties.

overige risico's:
n.v.t.

aspecten duurzaamheid:
Het Akkoord van Groenlo 3.0 draagt bij aan energiebesparing en het duurzaam opwekken van energie in de gebouwde omgeving en daarmee aan de ambitie voor een energieneutraal Winterswijk.

vervolgprocedure en planning:
Wat betreft de openbaarmaking is het regionale verzoek om te wachten met het openbaar maken van de besluitvorming tot de verschillende colleges het onderwerp behandeld hebben (vandaar uitgestelde publicatie).

Gemeente Berkelland is bestuurlijk trekker en zal een gezamenlijk persbericht uitbrengen zodra alle colleges hebben ingestemd. Het collegevoorstel is tot die tijd uitgesteld openbaar.

Er wordt regionaal een communicatieplan uitgewerkt om burgers en organisaties bij het akkoord te betrekken. Het communicatietraject start begin 2023.

Het akkoord wordt vertaald in een Uitvoeringsagenda (voorjaar 2023). Deze wordt elke twee jaar gemonitord.

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
n.v.t.

integriteitstoets:
n.v.t.

overige opmerkingen:
n.v.t.